

REGIONINĖS PLĖTROS DEPARTAMENTAS PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

TVIRTINU

Regioninės plėtros departamento
prie Vidaus reikalų ministerijos
direktorė Elida Drapienė

2019 m. spalio 15 d.

REGIONO (-Ų) PLĖTROS TARYBOS (-Ų) VEIKLOS ORGANIZAVIMO VERTINIMO APRAŠYMAS

2019 m. spalio 15 d.

Vilnius

2019 m. Regioninės plėtros departamente prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) atlikta veiklos sritis – regiono (-ų) plėtros tarybos (-ų) veiklos organizavimas – analizė ir vertinimas. Minėta Departamento veiklos sritis pasirinkta, nes ji yra įtvirtinta tiek Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių 2019–2021 metų strateginiame veiklos plane¹, tiek Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2019 metų veiklos plane, įgyvendinant Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių 2019–2021 metų strateginio veiklos plano programą „Regionų plėtros ir Europos Sąjungos struktūrinės paramos programų įgyvendinimo užtikrinimas“ (Kodas 03.03)².

Departamento Techninės paramos administravimo ir veiklos koordinavimo skyrius (dabar Departamento Veiklos organizavimo skyrius) 2017 m. balandžio 14 d. ataskaitoje Nr. 51VL-57 „Dėl Regioninės plėtros departamente prie Vidaus reikalų ministerijos stebimų rizikos veiksnių nustatymo ir nustatytų rizikos veiksnių įvertinimo“ (toliau – Rizikos veiksnių ataskaita) pateikti analizės rezultatai – nustatyti galimi rizikos veiksniai, atsižvelgiant į Departamento vykdomas veiklos sritis, atliktas jų įvertinimas, pateikti pasiūlymai ir rekomendacijos. Minėtoje ataskaitoje nustatyti galimi rizikos veiksniai analizuojamoje veiklos srityje:

1. Vėluojama suorganizuoti regionų plėtros tarybų posėdžius.
2. Neįvyksta regionų plėtros tarybų posėdžiai.
3. Regionų plėtros tarybų posėdžių metu nepriimami sprendimai.

Vadovaujantis įvardytų galimų rizikos veiksnių įvertinimu, buvo nustatyta, kad tikslinga stebėti 2 įvardytus galimus rizikos veiksnius – neįvyksta regiono plėtros tarybos posėdis ir regiono plėtros tarybos posėdžio metu nepriimami sprendimai – kurių yra vidutinė rizikos pasireiškimo tikimybė ir didelis rizikos poveikis.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos parengtoje 2018 m. balandžio 4 d. išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės regionų plėtros srityje Nr. 4-01-2515 (toliau – išvada dėl korupcijos rizikos) buvo pateiktos motyvuotos išvados:

1) Ne visais atvejais užtikrinamas pakankamas informacijos apie regionų plėtros tarybų veiklą prieinamumas suinteresuotiems asmenims, kadangi ne visuomet regionų plėtros tarybų posėdžių

¹ Patvirtintame Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2019 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 1V-126 „Dėl 2019–2021 metų strateginių veiklos planų“.

² Patvirtintame Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2019 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 51V-125 „Dėl Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2019 metų veiklos plano patvirtinimo“.

darbotvarkių projektai, posėdžių protokolai ir sprendimų elektroninės versijos viešinamos teisės aktu nustatyta tvarka. Todėl atsiranda rizika, kad dėl nepakankamo informacijos prieinamumo apie regiono plėtros tarybos veiklą, atskirais atvejais gali būti nepagrįstai ribojama suinteresuotų asmenų galimybė dalyvauti jiems aktualių sprendimų priėmimo, gauti informaciją apie jiems aktualių sprendimų priėmimą ir sprendimų priėmimo motyvus.

2) Ne visų regionų plėtros tarybų veikloje aktyviai įgyvendinamos iniciatyvos, kuriomis turėtų būti siekiama didinti regionų plėtros tarybų veiklos viešumą.

3) Regiono plėtros tarybos nariui taryboje vykdant priskirtas funkcijas gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas.

Atliekant veiklos srities analizę ir vertinimą vadovautasi Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis³.

Analizės ir vertinimo tikslas – nustatyti išorinius, vidinius ir (ar) individualius rizikos veiksnius, kurie gali sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, ir atsižvelgiant į nustatytus korupcijos rizikos veiksnius pateikti siūlymus dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo.

Analizuojamas objektas – regiono (-ų) plėtros tarybos (-ų) veiklos organizavimo vertinimas.

Analizę ir vertinimą atliko Laura Bogušienė, Departamento Veiklos organizavimo skyriaus vedėja (toliau – vertinimą atlikęs asmuo).

Analizuotas 2018 m. birželio 30 d. – 2019 m. birželio 1 d. laikotarpis.

1. ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ IR PRIEŽASTYS, DIDINANČIOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO RIZIKOS LYGĮ

1.1. Analizės ir vertinimo metu naudoti veiksmai, metodai ir vertinimo kriterijai

Analizės ir vertinimo metu naudoti teisės aktu, reglamentuojančių vertinamą veiklos sritį turinio analizės ir atliktos Departamento Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Telšių, Tauragės, Utenos, Vilniaus apskričių skyrių (toliau – Departamento apskričių skyrių) darbuotojų apklausos duomenų analizės metodai.

Atsižvelgiant į įvardytus galimus rizikos veiksnius bei išvadą dėl korupcijos rizikos, atliekant analizę vertinamas Tarybos veiklos organizavimas, vadovaujantis Tarybos pavyzdiniu darbo reglamentu⁴, apimantis sritis:

1. Departamento darbuotojų, Tarybos narių teisės ir pareigos, siekiant mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;

2. Tarybos posėdžio inicijavimas ir organizavimas;

3. Visuomenės informavimas apie Tarybos veiklą.

Analizuojant šią sritį vertinama:

1. Ar Regioninės plėtros įstatyme, Tarybos pavyzdiniuose nuostatuose ir pavyzdiniame darbo reglamente įtvirtinamos aiškios, konkrečios ir tikslios nuostatos, reglamentuojančios Tarybos narių teises ir pareigas, Tarybos posėdžio inicijavimą ir organizavimą bei visuomenės informavimą

³ Patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“.

⁴ Patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1V-375 „Dėl Regiono plėtros tarybos pavyzdinių nuostatų ir regiono plėtros tarybos pavyzdinio darbo reglamento patvirtinimo“.

apie Tarybos veiklą, kurios galėtų įtakoti galimų rizikos veiksnių bei korupcijos tikimybės pasireiškimą.

2. Ar Departamento nuostatuose ir Departamento darbuotojų pareigybių aprašymuose, kituose Departamento vidiniuose teisės aktuose aiškiai apibrėžiamos Departamento darbuotojų funkcijos, atliekant Tarybos veiklos organizavimą.

3. Ar atitinkama Taryba atsižvelgia į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos iniciatyvas, tvirtindama savo darbo reglamentą.

1.2. Teisės aktai, reglamentuojantys Tarybos veiklos organizavimą

Regiono plėtros tarybos darbo (veiklos) forma yra posėdžiai. Regioninės plėtros įstatymo 17 straipsnio 8 dalyje įtvirtinta Departamentui funkcija – organizuoja Tarybų posėdžius. Vadovaujantis Regioninės plėtros įstatymo minėta nuostata, Departamento nuostatų⁵ 10.1.3 papunktyje nustatyta, kad, Departamentas įgyvendindamas nacionalinę regioninę politiką apskrityse, organizuoja Tarybų posėdžius. Departamento apskričių skyrių nuostatų⁶ 7.1.3 papunkčiuose nustatyta, kad atitinkamos apskrities skyrius, įgyvendindamas nacionalinę regioninę politiką atitinkamoje apskrityje, organizuoja atitinkamos Tarybos posėdžius. Departamento apskričių skyrių vedėjų pareigybių aprašymuose pavesta jiems atlikti funkcija – organizuoja atitinkamos Tarybos sekretoriato darbą, kas pagal nustatytą funkcijų pobūdį apima Tarybos darbo (veiklos) organizavimą. Tarybos sekretoriato funkcijos yra nustatytos atitinkamos Tarybos nuostatuose⁷ (Tarybos pavyzdinių nuostatų⁸ 4 punktą (rengia ir derina su Tarybos pirmininku, o kai jo nėra Tarybos pirmininko pavaduotoju, Tarybos posėdžio darbotvarkės projektą; teikia Tarybos nariams Tarybos posėdžiui reikalingą medžiagą; kviečia ir registruoja Tarybos posėdžio dalyvius; rengia ir teikia Tarybos pirmininkui, o kai jo nėra – Tarybos pirmininko pavaduotojui, pasirašyti Tarybos posėdžio protokolą; registruoja ir saugo Tarybos veiklos dokumentus (gaunamus ir siunčiamus dokumentus, Tarybos posėdžių protokolus, Tarybos priimtus sprendimus, jos sudarytų darbo grupių išvadas ir kita); rengia Tarybos priimamų sprendimų projektus). Departamento apskričių skyrių kai kurių vyriausiųjų specialistų pareigybių aprašymuose jiems numatyta vykdyti funkcija – dalyvauja organizuojant atitinkamos Tarybos posėdžius, juos protokuoja, rengia atitinkamos Tarybos sprendimų projektus, užtikrina audito seką kaupdamas ir saugodamas atitinkamos Tarybos siunčiamus ir gaunamus dokumentus, priimtus sprendimus ir atitinkamos Tarybos sprendimais patvirtintus dokumentus, jos sudarytų darbo grupių

⁵ Patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2010 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1V-720 „Dėl Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos nuostatų ir administracijos struktūros patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. rugpjūčio 2 d. įsakymo Nr. 1V-536 redakcija).

⁶ Patvirtintų Regioninės plėtros departamento direktoriaus 2011 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. 51V-1 „Dėl Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos skyrių nuostatų patvirtinimo“ (Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2016 m. spalio 17 d. įsakymo Nr. 51V-67 redakcija).

⁷ Alytaus regiono plėtros tarybos nuostatai patvirtinti Alytaus regiono plėtros tarybos 2016 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. 51/6S-30; Kauno regiono plėtros tarybos nuostatai – Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. 51/2S-36; Klaipėdos regiono plėtros tarybos nuostatai – Klaipėdos regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. 51/3S-34; Marijampolės regiono plėtros tarybos nuostatai – Marijampolės regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. 51/8S-22; Panevėžio regiono plėtros tarybos nuostatai – Panevėžio regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. 51/4S-30; Šiaulių regiono plėtros tarybos nuostatai – Šiaulių regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. 51/5S-38; Tauragės regiono plėtros tarybos – Tauragės regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. 51/9S-14; Telsių regiono plėtros tarybos – Telsių regiono plėtros tarybos 2010 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. 49/10VL-1 (Telsių regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimo Nr. 51/10S-22 redakcija); Vilniaus regiono plėtros tarybos – Vilniaus regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. 51/1S-18.

⁸ Patvirtintuose Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1V-375 „Dėl Regiono plėtros tarybos pavyzdinių nuostatų ir regiono plėtros tarybos pavyzdinio darbo reglamento patvirtinimo“

išvadas. Departamento apskričių skyriuose pavedimai ir užduotys, susijusios su Tarybų veiklos organizavimu, yra duodamos bei vykdomos Departamento darbo reglamento⁹ nustatyta tvarka.

Pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis Tarybos darbo (veiklos) tvarką yra Tarybos darbo reglamentas. Tai įtvirtinta Tarybų nuostatuose. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, būdama atsakinga už nacionalinės regioninės politikos formavimą, organizavimą, koordinavimą ir jos įgyvendinimo kontroliavimą, imasi iniciatyvų, kad Tarybų darbas (veikla) visose Tarybose būtų organizuojamas tinkamai ir tuo tikslu yra patvirtinusi Tarybos pavyzdinį darbo reglamentą¹⁰ (toliau – Pavyzdinis darbo reglamentas) bei minėtu įsakymu rekomendavusi Taryboms per 2 mėnesius nuo įsakymo patvirtinimo dienos pasitvirtinti jų darbo reglamentus pagal patvirtintą Pavyzdinį darbo reglamentą.

Vadovaujantis Regioninės plėtros įstatymo 15 straipsnio 7 dalies 1 punktu, Taryboms yra suteikta teisė tvirtinti savo nuostatus ir darbo reglamentus. 6 iš 10 Tarybų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Alytaus, Tauragės) yra pasitvirtinusios darbo reglamentus¹¹ pagal Pavyzdinį darbo reglamentą. Likusių Tarybų darbo reglamentai išlaiko Pavyzdinio darbo reglamento struktūrą ir Pavyzdinio darbo reglamento esmines nuostatas. Tarybų darbo reglamentai yra skelbiami Departamento interneto svetainėje www.lietuvosregionai.lt.

1.2.1. Teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios Departamento darbuotojų, taip pat Tarybos narių teises ir pareigas, siekiant mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – Interesų derinimo įstatymas) 2 straipsnyje yra įtvirtinta asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje, sąvoka¹², pagal kurios apibrėžimą Departamento darbuotojai patenka, o Tarybos nariai nepatenka į jos aprėptį.

⁹ Patvirtintas Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2016 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 51V-21 „Dėl Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos darbo reglamento patvirtinimo“ (Regioninės plėtros departamento direktoriaus 2016 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. 51V-95; 2019 m. kovo 29 d. įsakymo Nr. 51V-13 redakcija).

¹⁰ Patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1V-375 „Dėl Regiono plėtros tarybos pavyzdinių nuostatų ir Regiono plėtros tarybos pavyzdinio darbo reglamento patvirtinimo“

¹¹ Alytaus regiono plėtros tarybos darbo reglamentas patvirtintas Alytaus regiono plėtros tarybos 2016 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. 51/6S-30 (Alytaus regiono plėtros tarybos 2017 m. birželio 29 d. sprendimo Nr. 51/6S-32 redakcija); Kauno regiono plėtros tarybos darbo reglamentas – Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. 51/2S-36 (Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. birželio 29 d. sprendimo Nr. 51/2S-61 redakcija); Klaipėdos regiono plėtros tarybos darbo reglamentas – Klaipėdos regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. 51/3S-34; Marijampolės regiono plėtros tarybos darbo reglamentas – Marijampolės regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. 51/8S-23; Panevėžio regiono plėtros tarybos darbo reglamentas – Panevėžio regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. 51/4S-31; Šiaulių regiono plėtros tarybos – Šiaulių regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. 51/5S-38; Tauragės regiono plėtros tarybos darbo reglamentas – Tauragės regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. 51/9S-14 (Tauragės regiono plėtros tarybos 2017 m. birželio 26 d. sprendimo Nr. 51/9S-29 redakcija); Telšių regiono plėtros tarybos darbo reglamentas – Telšių regiono plėtros tarybos 2010 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. 49/10VL-2 (Telšių regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimo Nr. 51/10S-23 redakcija); Utenos regiono plėtros tarybos darbo reglamentas – Utenos regiono plėtros tarybos 2016 m. liepos 19 d. sprendimu Nr. 51/7S-26; Vilniaus regiono plėtros tarybos – Vilniaus regiono plėtros tarybos 2016 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. 51/1S-18 (Vilniaus regiono plėtros tarybos 2017 m. birželio 19 d. sprendimo Nr. 51/1S-37 redakcija).

¹² Tai valstybės politikai, valstybės pareigūnai, valstybės tarnautojai, teisėjai, žvalgybos pareigūnai, profesinės karo tarnybos karininkai, asmenys, dirbantys valstybės ir savivaldybių įmonėse, biudžetinėse įstaigose ir turintys administravimo įgaliojimus, asmenys, dirbantys viešosiose įstaigose ir asociacijose, kurios gauna lėšų iš Lietuvos valstybės ar savivaldybių biudžetų ir fondų, ir turintys administravimo įgaliojimus, Lietuvos banko darbuotojai, turintys viešojo administravimo įgaliojimus (atliekantys finansų rinkos priežiūros, vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų nagrinėjimo ne teisme funkcijas ir kitas viešojo administravimo funkcijas), akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių, kurių akcijos, suteikiančios daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame acnininkų susirinkime, nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei, vadovai ir vadovų pavaduotojai, taip pat kiti asmenys, turintys viešojo administravimo įgaliojimus.

Vadovaujantis Interesų derinimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi, valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, taip pat asmuo, pretenduojantis į pareigas valstybinėje tarnyboje, privalo deklaruoti privačius interesus šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pateikdamas privačių interesų deklaraciją (toliau – deklaracija).

Siekiant užtikrinti Departamente sprendžiamų tarnybinių klausimų bei priimamų sprendimų nešališkumą, užtikrinti, kad Departamento darbuotojų veikloje būtų išvengta privačių interesų konfliktų, Departamente yra patvirtintas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo ir kontrolės Departamente aprašas¹³ (toliau – Viešųjų ir privačių interesų derinimo aprašas).

Viešųjų ir privačių interesų derinimo apraše įtvirtintos nuostatos, susijusios su viešųjų ir privačių interesų deklaracijų pateikimu Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, tiesioginio darbuotojo vadovo ir Departamento direktoriaus įgalioto asmens informavimu apie deklaracijos pateikimo, patikslinimo ar papildymo faktą, deklaracijos perdavimu tiesioginiam vadovui susipažinti, pareiga Departamento direktoriui ir Departamento padalinių vadovams susipažinti su jiems pavaldžių darbuotojų pateiktomis deklaracijomis bei atsižvelgti į tai, skiriant darbuotojams užduotis, Departamento darbuotojų pareiga nusišalinti rengiant, svarstant ir priimant sprendimus, jeigu tai gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą.

Visi Departamento darbuotojai yra pateikę privačių interesų deklaracijas. Vadovaujantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo aprašo nuostatomis, Departamente stebima informacija apie Departamento darbuotojų viešųjų ir privačių interesų deklaravimą, esant poreikiui su rezultatais supažindinami suinteresuoti asmenys. Informacija apie viešųjų ir privačių interesų deklaravimo vykdumą kontrolę Departamente kiekvieną pusmetį yra teikiama Vidaus reikalų ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui, teikiant informaciją apie įgyvendinamą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų kovos su korupcija programos priemonę „Vykdyti privačių interesų deklaracijose pateiktų duomenų kontrolę“.

Nusišalinimo atvejų, susijusių su vertinama veiklos sritimi, Departamente nebuvo.

Taryba sudaroma iš regiono savivaldybių merų, deleguotų savivaldybių tarybų narių, Vyriausybės paskirto asmens ir socialinių ir ekonominių partnerių atstovų. Savivaldybių merai ir deleguoti savivaldybių tarybų nariai, vadovaujantis Interesų derinimo įstatymo 2 straipsniu, patenka į grupę asmenų, privalančių deklaruoti viešuosius ir privačius interesus, ne kaip Tarybų nariai. Pagal dabartinį teisinį reglamentavimą į viešus ir privačius interesus deklaruojančių asmenų tarpą nepatenka Tarybos nariai, kurie yra socialinių ir ekonominių partnerių atstovai, tokia pareiga jiems nėra įtvirtinta ir Regioninės plėtros įstatyme.

Pavyzdinio darbo reglamento 6 punkte nustatyta, kad pirmajame naujai sudarytos Tarybos posėdyje visiems Tarybos nariams ir pirmą kartą kitame Tarybos posėdyje dalyvaujančiam (-tiems) Tarybos nariui (-iams) Departamento atitinkamas apskrities skyrius pateikia pasirašyti Tarybos nario nešališkumo deklaraciją. Ją pasirašydamas Tarybos narys pasižada laikytis lygiateisiškumo, nešališkumo, skaidrumo, kolegialumo, viešumo, konfidencialumo principų bei objektyviai vykdyti jam, kaip Tarybos nariui, pavestas vykdyti funkcijas.

Tarybos nario nešališkumo deklaracijos buvo pateiktos pasirašyti visų naujai po 2019 m. kovo 3 d. vykusių savivaldybių tarybų rinkimų (vidaus reikalų ministrui patvirtinus naujas Tarybų

¹³ Patvirtintas Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2018 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. 51V-6 „Dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo ir kontrolės Regioninės plėtros departamente prie Vidaus reikalų ministerijos“ (Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2018 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. 51V-18 redakcija)

sudėtis) sudarytų Tarybų nariams pirmojo ar Tarybos nariui nedalyvavus vėlesniųjų Tarybos posėdžių metu.

Pavyzdinio darbo reglamento 11 punkte nustatyta, kad kiekvienas Tarybos narys atsakingas už viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevenciją. Tuo tikslu Tarybos narys, matydamas, kad jo balsavimas svarstomu klausimu gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą, nuo balsavimo nusišalina. Tai yra pažymima Tarybos posėdžio protokole ir, jeigu organizuojamas Tarybos posėdis rašytinės procedūros tvarka, Tarybos nario balsavimo lape.

Atliekant teisės akto projekto (buvo teiktas derinti Pavyzdinio darbo reglamento pakeitimas) antikorupcinį vertinimą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyrius pasisakė, jog tokiu būdu nėra tinkamai užtikrinamas Interesų derinimo įstatymo nuostatų laikymasis, nes turėtų būti nusišalinama ir jokia forma nedalyvaujama nei rengiant, nei svarstant sprendimą. Atsižvelgiant į tai, buvo parengtas Departamento raštas¹⁴, siūlant patikslinti Tarybų darbo reglamentų nuostatą, ją išdėstant taip:

„Kiekvienas Tarybos narys atsakingas už viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevenciją. Tuo tikslu Tarybos narys, matydamas, kad jo dalyvavimas Tarybai rengiant, svarstant ar priimant sprendimus svarstomu klausimu gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatas, nusišalina. Apie tai yra pažymima Tarybos posėdžio protokole ir, jeigu organizuojamas Tarybos posėdis rašytinės procedūros tvarka, Tarybos nario balsavimo lape.“

Departamento apskričių skyriai, atsižvelgdami į Departamento siūlymą, pateikė naujai sudarytoms Taryboms siūlymus dėl šio Tarybos darbo reglamento punkto pakeitimo.

Pavyzdinio darbo reglamento 19 punkte nustatyta, kad Tarybos nariai apie galimus korupcijos ar sukčiavimo atvejus gali pranešti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, Finansinių nusikaltimų tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos interneto svetainėse, Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, Departamento interneto svetainėje www.lietuvosregionai.lt. Tokiu būdu siekiama, kad patys Tarybos nariai būtų aktyvūs bei žinotų, kokioms institucijoms galėtų pranešti, jeigu galimai pasitaikytų Taryboje korupcijos ar sukčiavimo atvejais.

Pavyzdinio darbo reglamento 31 punkte nustatyta, kad jeigu Tarybos narys Pavyzdinio darbo reglamento 29 ar 30 punktuose nustatytu atveju negali atvykti į Tarybos posėdį, apie tai raštu, elektroniniu paštu ar faksu praneša atitinkamam Departamento apskrities skyriui ne vėliau kaip prieš 1 darbo dieną iki Tarybos posėdžio dienos, nuroydamas priežastis, kodėl negali dalyvauti Tarybos posėdyje. Kartu su nurodytu pranešimu Tarybos narys gali pateikti Tarybai savo nuomonę numatomu (-ais) Tarybos posėdyje svarstyti klausimu (-ais) Tarybos nario nuomonės dėl Tarybos posėdžio lape. Vadovaujantis Pavyzdinio darbo reglamento 37.2 punktu, Tarybos nario (-ių), negalinčio (-ių) dalyvauti Tarybos posėdyje nustatyta tvarka pateiktą (-as) nuomonę (-es) pristato atitinkamas Departamento apskrities skyrius, atliekantis atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas. Pavyzdinio darbo reglamento 32 punkte nustatyta, kad atitinkamas Departamento apskrities skyrius, gavęs pranešimą apie Tarybos nario negalėjimą dalyvauti Tarybos posėdyje, nedelsdamas apie tai informuoja Tarybos pirmininką.

Suteikiant Tarybos nariams tokią teisę, siekiama, kad visi organizuojami Tarybos posėdžiai įvyktų, galimai nebūtų piktnaudžiaujama nedalyvavimu Tarybos posėdžiuose, dėl ko galėtų būti

¹⁴ Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2019 m. rugpjūčio 13 d. raštas Nr. 51D-223 „Dėl efektyvaus ir skaidraus regionų plėtros tarybų darbo“

nepriimtas svarbus sprendimas. Tarybos nariams suteikiama galimybė išreikšti savo nuomonę Taryboje planuojamais svarstyti klausimais, nesant galimybės jam dalyvauti Tarybos posėdyje.

1.2.2. Teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios Tarybos posėdžio inicijavimą ir organizavimą

Pavyzdinio darbo reglamento 20 punkte nustatyta, kad Tarybos posėdžiai turi būti organizuojami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. Tarybos posėdžiai gali būti vykdomi rašytinės ar žodinės procedūros tvarka. Sprendimą dėl posėdžio organizavimo rašytinės ar žodinės procedūros tvarka, vadovaujantis Pavyzdinio darbo reglamento 22 punktu, priima Tarybos pirmininkas. Pavyzdinio darbo reglamento 30 punkte nustatyta galimybė skubiam (-iems) klausimui (-ams) spręsti organizuoti Tarybos posėdį skubos tvarka.

Tarybos posėdžio darbotvarkės projektą, suderinęs su Tarybos pirmininku, pagal nustatytą formą (Pavyzdinio darbo reglamento 3 priedas) rengia atitinkamas Departamento apskrities skyrius, atliekantis atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas. Vadovaujantis Pavyzdinio darbo reglamento 26 punktu, klausimas į tarybos posėdžio, organizuojamo žodinės procedūros tvarka, darbotvarkės projektą įtraukiamas, jei visi klausimui svarstyti reikalingi dokumentai ir informacija pateikti atitinkamam Departamento apskrities skyriui, atliekančiam atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas, ne vėliau kaip prieš 8 darbo dienas iki Tarybos posėdžio. Dėl klausimo (-ų), kurio svarstymui visi reikalingi dokumentai ir informacija atitinkamam Departamento apskrities skyriui, atliekančiam atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas, yra pateikti likus mažiau nei 8 darbo dienoms iki Tarybos posėdžio, organizuojamo žodinės procedūros tvarka, įtraukimo į Tarybos posėdžio darbotvarkės projektą sprendžia Tarybos pirmininkas. Klausimus svarstyti Tarybos posėdyje, vadovaujantis Pavyzdinio darbo reglamento 25 punktu, gali rengti ir teikti Tarybos nariai, atitinkamas Departamento apskrities skyrius, atliekantis atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas, Departamento Veiklos organizavimo skyrius, suinteresuoti asmenys.

Pavyzdinio darbo reglamento 35.3 papunktyje nustatyta, kad Tarybos posėdžio pirmininkas Tarybos posėdžio pradžioje teikia Tarybai svarstyti ir tvirtinti Tarybos posėdžio darbotvarkę. Tokiu būdu yra sudaryta galimybė Tarybos nariui (-iams) teikti siūlymus dėl papildomo (-ų) klausimo (-ų) įtraukimo į Tarybos posėdžio darbotvarkę, jeigu Departamento apskrities skyrius, atliekantis atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas, formuodamas darbotvarkės projektą arba Tarybos pirmininkas, galimai derindamas su atitinkamu Departamento apskrities skyriumi, atliekančiu atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas, priimtų sprendimą tam tikro klausimo (-ų) į Tarybos posėdžio darbotvarkės projektą netraukti.

Pavyzdinio darbo reglamento 29 punkte nustatyta, kad už Tarybos narių ir suinteresuotų asmenų, kviečiamų į tarybos posėdį, informavimą apie Tarybos posėdžio datą, vietą ir laiką bei visų Tarybos posėdžiui reikalingų dokumentų pateikimą Tarybos nariams ir suinteresuotiems asmenims, kviečiamiems į Tarybos posėdį, elektroniniu paštu arba faksu ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki Tarybos posėdžio atsakingas atitinkamas Departamento apskrities skyrius, atliekantis atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas. Jeigu gaunami patikslinti Tarybos posėdžiui reikalingi dokumentai, šiuos dokumentus Tarybos nariams ir suinteresuotiems asmenims, kviečiamiems į Tarybos posėdį, atitinkamas Departamento apskrities skyrius, atliekantis atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas, elektroniniu paštu arba faksu išsiunčia ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki Tarybos posėdžio.

Pavyzdinio darbo reglamento 43 punkte nustatyta, kad atitinkamas Departamento apskrities skyrius, atliekantis atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas, elektroniniu paštu arba faksu Tarybos

nariams, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo Tarybos pirmininko sprendimo organizuoti Tarybos posėdį rašytinės procedūros tvarka priėmimo dienos išsiunčia reikalingus dokumentus.

Departamento atitinkamas apskrities skyrius, vadovaujantis Departamento interneto svetainės tvarkos aprašo¹⁵ nuostatomis, informaciją apie organizuojamą Tarybos posėdį rašytinės procedūros tvarka paskelbia Departamento interneto svetainėje ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki Tarybos posėdžio, o rašytinės procedūros tvarka – ne vėliau kaip Tarybos posėdžio pradžios dieną.

Atsižvelgiant į tai, kad apie planuojamų Tarybos posėdžių laiką ir vietą skelbiama viešai, rizika, kad Departamento apskrities skyriaus darbuotojas nepakvies dalies Tarybos narių ar suinteresuotų asmenų dalyvauti Tarybos posėdyje, yra minimali. Svarbu pažymėti ir tai, kad papildomą netiesioginę kontrolę Tarybos darbotvarkių rengimo, posėdžiuose svarstomų klausimų atžvilgiu atlieka Tarybos priimamais sprendimais suinteresuotų institucijų (savivaldybių administracijų, ministerijų ar kitų institucijų) atstovai.

1.2.3. Teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios visuomenės informavimą apie Tarybos veiklą

Pavyzdinio darbo reglamento 28 punkte nustatyta, kad žodinės procedūros tvarka organizuojami Tarybos posėdžiai yra vieši. Informaciją apie planuojamus atitinkamos Tarybos posėdžius Departamento apskričių skyriai viešai skelbia Departamento interneto svetainėje.

Pavyzdinio darbo reglamento 58 punkte nustatyta, kad Tarybos posėdžių darbotvarkių projektai, posėdžių protokolų ir sprendimų elektroninės versijos skelbiamos Departamento interneto svetainėje. Departamento interneto svetainės tvarkos apraše¹⁶ nustatyta, kad Tarybų darbotvarkių projektai turi būti paskelbti ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki Tarybos posėdžio (žodinės procedūros tvarkos atveju), arba ne vėliau kaip Tarybos posėdžio pradžios dieną (rašytinės procedūros tvarkos atveju); Tarybos sprendimai – per 3 darbo dienas nuo Tarybos sprendimo (-ų) pasirašymo dienos; Tarybos protokolai – per 3 darbo dienas nuo Tarybos posėdžio protokolo pasirašymo dienos.

Pavyzdinio darbo reglamento 59 punkte nustatyta, kad atitinkamas Departamento apskrities skyrius, atliekantis atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas, per 3 darbo dienas nuo Tarybos posėdžio protokolo ir Tarybos sprendimų elektroninių versijų paskelbimo Departamento interneto svetainėje apie tai informuoja Tarybos narius.

Pavyzdinio darbo reglamento 60 punkte nustatyta, kad Departamento apskrities skyrius, atliekantis atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas, per 3 darbo dienas po Tarybos posėdžio parengia informaciją apie Tarybos posėdžio metu svarstytus klausimus ir (ar) priimtus sprendimus, kuri skelbiama Departamento interneto svetainėje. Departamento interneto svetainės tvarkos apraše nustatyta, kad informacija apie įvyksiančius Tarybos posėdžius skelbiama ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki Tarybos posėdžio, o informacija apie įvykusius Tarybos posėdžius paskelbiama per 3 darbo dienas po įvykusio Tarybos posėdžio.

Pavyzdinio darbo reglamento 61 punkte nustatyta, kad pasibaigus kalendoriniams metams, po jų einančių kalendorinių metų I ketvirtyje atitinkamas Departamento apskrities skyrius, atliekantis

¹⁵ Patvirtintas Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2018 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 51V-35 „Dėl Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos interneto svetainės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2018 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. 51V-47, 2019 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 51V-32, 2019 m. rugpjūčio 8 d. įsakymo Nr. 51V-36 redakcija).

¹⁶ Patvirtintas Departamento direktoriaus 2018 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 51V-35 „Dėl Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos interneto svetainės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Departamento direktoriaus 2018 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. 51V-47; 2019 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 51V-32; 2019 m. rugpjūčio 8 d. įsakymo Nr. 51V-36 redakcija)

atitinkamos Tarybos Sekretoriato funkcijas, parengia ir Departamento interneto svetainėje paskelbia informaciją apie Tarybos veiklą per praėjusius kalendorinius metus.

Informacija apie įvyksiančius posėdžius, Tarybų veiklą per praėjusius kalendorinius metus, kaip nustatyta teisės aktuose, paskelbta Departamento interneto svetainėje. Visų Tarybų posėdžių darbotvarkių projektai, daugumos Tarybų posėdžių protokolai (išskyrus Utenos regiono plėtros tarybos, nes pagal Utenos regiono plėtros tarybos patvirtintą darbo reglamentą, protokolai nėra skelbiami) bei visų Tarybų sprendimų elektroninės versijos yra skelbiami Departamento interneto svetainėje.

***Vertinimo išvados:** Įvertinus analizuojamą veiklos sritį reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, galima teigti, kad teisės aktuose Departamentui aiškiai nustatytos funkcijos, susijusios su Tarybų veiklos organizavimu, detalūs veiksmai ir jiems nustatyti vykdymo terminai yra įtvirtinti Tarybų darbo reglamentuose, kuriuos, vadovaujantis Regioninės plėtros įstatymu, tvirtina Tarybos.*

Tarybų darbo reglamentuose numatytos nuostatos didžiąja dalimi yra susijusios su Sekretoriato, t. y. Departamento atitinkamos apskrities skyriui numatytomis atlikti funkcijomis (veiksmiais) ir terminais. Tikslinga būtų, kad Tarybos vadovautųsi vieningu reglamentavimu, t. y. atsižvelgtų į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos siūlymus (pavyzdžiui, Pavyzdinį darbo reglamentą), ypatingai kuriais siekiama skatinti skaidresnę Tarybų veikimą.

Departamento apskričių skyriai, atliekantys atitinkamų Tarybų sekretoriato funkcijas, organizuodami Tarybų veiklą sprendimų nepriima. Vertinant tai, korupcijos rizikos veiksniai (t. y. konkretūs Departamento darbuotojų veiksmai ar neveikimas) yra įmanomi tik pasirengimo Tarybos sprendimų priėmimui stadijoje (formuojant dokumentų rinkinius, perduodant dokumentus ar jų projektus Tarybos nariams, kviečiant Tarybų narius ar suinteresuotas institucijas ar asmenis dalyvauti Tarybos posėdžiuose) bei po įvykusių Tarybų posėdžių, viešinant Tarybos veiklos dokumentus. Atsižvelgiant į tai, kad sprendimų priėmimą paprastai inicijuoja savivaldybių administracijos ar kiti suinteresuoti subjektai, o sprendimų priėmime dalyvauja jų svarstymu Tarybos posėdyje suinteresuoti Tarybos nariai ar asmenys – reali korupcijos veiksmių pasireiškimo rizika analizuojamoje Departamento veiklos srityje yra minimali.

1.3. Departamento apskričių skyrių atliktos analizuojamos veiklos srities apklausos apibendrinimas

Siekiant nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę bei įvertinti, ar Departamento vykdomame Tarybų veiklos organizavime, esant tokiam reglamentavimui, nesudaromos prielaidos korupcijai pasireikšti, buvo parengtas ir Departamento apskričių skyriams pateiktas klausimynas. Klausimyne analizuotos Departamento apskričių skyrių atliekamos funkcijos (veiksmai):

1. Gauto Tarybai adresuoto dokumento perdavimas Tarybos pirmininkui, ar kai jo nėra – regiono plėtros tarybos pirmininko pavaduotojui.
2. Svarstyto klausimo (-ų), kuriuos rengia skyrius, medžiagos teikimas Tarybai.
3. Tarybos darbotvarkės projekto rengimas ir teikimas tvirtinti Tarybos pirmininkui, ar kai jo nėra – Tarybos pirmininko pavaduotojui.
4. Suinteresuotų asmenų pakvietimas į Tarybos posėdį, vykstantį žodinės procedūros tvarka.
5. Tarybos posėdžio medžiagos pateikimas Tarybos nariams.
6. Gavus pranešimą apie Tarybos nario negalėjimą dalyvauti Tarybos posėdyje, informavimas Tarybos pirmininko, ar kai jo nėra – Tarybos pirmininko pavaduotojo.

7. Tarybos nario (-ių), negalinčio (-ių) dalyvauti Tarybos posėdyje, jam (-iems) pateikus nuomonę (-es) numatomu (-ais) Tarybos posėdyje svarstyti klausimu (-ais), nuomonės (-ių) pristatymas Tarybos posėdžio metu.

8. Tarybos posėdžio protokolo ir priimtų sprendimų teikimas pasirašyti Tarybos pirmininkui, o kai jo nėra – Tarybos pirmininko pavaduotojui.

9. Tarybos darbotvarkių projektų, posėdžių protokolų ir sprendimų skelbimas Departamento interneto svetainėje ir (ar) informavimas apie Tarybos priimtus sprendimus.

Kiekvienas Departamento apskrities skyrius vertino, ar galėtų būti daromos prielaidos, kad atliekant minėtas funkcijas (veiksmus) būtų tikimybė pasireikšti korupcijai, kokius rizikos veiksnius jie išvelgia, kaip juos siūlo valdyti. 5 iš 10 Departamento apskričių skyrių neįžvelgė korupcijos pasireiškimo rizikos veiksnių ir net teorinės galimybės korupcijai pasireikšti, esant dabartiniam reglamentavimui.

Likę 5 Departamento apskričių skyriai darė prielaidas, kad galimai Tarybos pirmininko ar Departamento darbuotojų šiuose veiksmuose galimi rizikos veiksniai (Departamento apskričių skyrių išvelgiama galima korupcijos pasireiškimo tikimybė buvo vertinama nuo 0 iki 5, kur 0 – nėra įmanomas korupcijos pasireiškimas, 5 – korupcijos pasireiškimo tikimybė labai didelė):

1. *Gauto Tarybai adresuoto dokumento perdavimas Tarybos pirmininkui, ar kai jo nėra – Tarybos pirmininko pavaduotojui* – galimai Tarybos pirmininkas galėtų daryti įtaką dėl dokumentų nepateikimo Tarybai (2 balai), ar Departamento darbuotojai jo neperduotų arba pavėluotai perduotų dokumentus Tarybos pirmininkui (1 balas).

Ši rizika yra suvaldyta, nes Tarybų darbo reglamentuose nustatyta, kad dokumentai Tarybai pateikiami atitinkamo Departamento apskrities skyriaus adresu. Tarybų siunčiamieji ir vidiniai dokumentai, vadovaujantis Tarybų darbo reglamentais, registruojami ne vėliau kaip jų pasirašymo (tvirtinimo) ar kitą po jų pasirašymo (tvirtinimo) darbo dieną, gautieji – ne vėliau kaip jų gavimo ar kitą po jų gavimo darbo dieną ir nedelsiant perduodami Tarybos pirmininkui, o kai jo nėra – Tarybos pirmininko pavaduotojui. Departamento darbo reglamente¹⁷ nustatyta, kad Departamento apskričių skyriuose vykdoma vidinė Departamento apskrities skyriaus ir atitinkamos Tarybos gautų, siunčiamų ir vidinių dokumentų registracija. Už dokumentų valdymą atsako atitinkamų Departamento apskričių skyrių vyriausieji specialistai, kurių pareigybės aprašyme nustatytos atitinkamo Departamento apskrities skyriaus ir atitinkamos Tarybos raštinės darbo organizavimo funkcijos. Jie yra pavaldūs Departamento apskrities skyriaus vedėjui, kuris pagal patvirtintą pareigybės aprašymą atsakingas už atitinkamo Departamento apskrities skyriaus darbo, tame tarpe ir dokumentų pateikiamų Tarybai registravimo ir perdavimo Tarybos pirmininkui, organizavimą. Tiek Tarybų darbo reglamentuose, tiek Departamento darbo reglamente, Departamento darbuotojų pareigybės aprašymuose yra aiškiai nustatytos turimos vykdyti funkcijos ir terminai, siekiant kad Tarybai teikiami dokumentai būtų užregistruoti ir perduoti Tarybos pirmininkui laiku.

Taip pat, atkreiptinas dėmesys, kad dokumentų perdavimu ir tolesniais sprendimais dėl jų yra suinteresuotos kreipimasi inicijuojančios institucijos (savivaldybių administracijos, ministerijos ar kitos). Taigi faktas, kad tam tikri dokumentai buvo neperduoti tolimesniam vykdymui, būtų pastebėtas paskelbus Tarybos posėdžio darbotvarkę ir pateikus Tarybos nariams posėdžio dokumentus. Atsižvelgiant į tai, dokumentų neperdavimo rizika vertintina kaip minimali.

¹⁷ Patvirtintas Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2016 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 51V-21 „Dėl Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos darbo reglamento patvirtinimo“ (Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2016 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. 51V-95, 2019 m. kovo 29 d. įsakymo Nr. 51V-13 redakcijos).

2. *Svarstyto klausimo (-ų), kuriuos rengia skyrius, medžiagos teikimas Tarybai ir Tarybos posėdžio medžiagos pateikimas Tarybos nariams* – posėdžio medžiagos pateikimas ne visiems Tarybos nariams arba pavėluotas pateikimas (laiku neišsiuntus medžiagos prieš posėdį Tarybos nariai gali neturėti galimybių susipažinti su posėdžio medžiaga) (1 balas); nevisapusiškas informacijos parengimas (1 balas).

Ši rizika yra suvaldyta teisės aktų nuostatomis ir Tarybos posėdžių dokumentų išankstiniu pateikimu. Tarybų darbo reglamentuose nustatyta, kas turi teisę teikti klausimus Tarybai svarstyti, kad visi klausimui svarstyti reikalingi dokumentai ir informacija turi būti pateikta prieš įtraukiant klausimą svarstyti į Tarybos posėdžio darbotvarkės projektą. Taip pat, nustatyti terminai prieš kiek laiko turi būti pateikiama visa su klausimu susijusi medžiaga, kad klausimas galėtų būti traukiamas į Tarybos darbotvarkės projektą, kada privalo būti išsiųsta medžiaga Tarybos nariams. Vadovaujantis Tarybų darbo reglamentais ir Departamento darbo reglamentu, gautieji Tarybai adresuoti dokumentai yra registruojami, Departamento apskričių skyrių vedėjai gautus dokumentus vertina, pavesdami atlikti Departamento apskričių skyrių vyriausiems specialistams užduotis ir vykdydami užduočių vykdymo kontrolę. Parengtą Tarybai medžiagą prieš teikiant Tarybai peržiūri ir vizuoja atitinkamo Departamento apskrities skyriaus vedėjas, taigi yra užtikrinamas keturių akių principas.

3. *Tarybos darbotvarkės projekto rengimas ir teikimas tvirtinti Tarybos pirmininkui, ar kai jo nėra – Tarybos pirmininko pavaduotojui* – tam tikrų klausimų neįtraukimas į darbotvarkės projektą (1 balas).

Ši rizika yra suvaldyta teisės aktų nuostatomis ir taikomomis viešumo priemonėmis. Tarybos posėdžio darbotvarkės projektas rengiamas, atsižvelgiant į tai, kada vadovaujantis Tarybos darbo reglamentu yra pateiktas klausimas ir su jo svarstymu susijusi medžiaga, kurių pateikimui yra nustatyti aiškūs terminai. Klausimo neįtraukimo į darbotvarkės projektą rizika yra minimali, nes visi Tarybai teikiami dokumentai yra registruojami atitinkamo Departamento apskrities skyriaus vyriausiojo specialisto, jie perduodami Departamento apskrities skyriaus vedėjui, kuris formuluoja užduotis vyriausiems specialistams bei kontroliuoja jų vykdymą, rengiant Tarybos posėdžio darbotvarkės projektą. Parengtas Tarybos posėdžio darbotvarkės projektas yra derinamas su Tarybos pirmininku. Informacija apie planuojamus Tarybos posėdžius bei Tarybos posėdžių darbotvarkių projektai yra skelbiami viešai Departamento interneto svetainėje. Tarybos darbo reglamente numatyta, kad Taryba posėdžio pradžioje tvirtina darbotvarkę. Taigi, suinteresuotoji šalis, žinodama Tarybos darbo reglamento, kuris taip pat skelbiamas viešai Departamento interneto svetainėje, nuostatas, jeigu matytų, kad klausimas buvo neįtrauktas, paskelbus Tarybos posėdžio darbotvarkę, galėtų kreiptis į atitinkamą Departamento apskrities skyrių ar Departamentą, kad esant pateiktai nustatytais terminais visai reikiamai klausimui svarstyti medžiagai, klausimas nebuvo įtrauktas į darbotvarkę. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad Tarybos posėdžiai yra vieši, Tarybos posėdžio pradžioje Taryba visuomet tvirtina posėdžio darbotvarkę, kur Tarybos sprendimu ji gali būti papildyta svarstytais klausimais.

4. *Suinteresuotų asmenų pakvietimas į Tarybos posėdį, vykiantį žodinės procedūros tvarka* – ne visų suinteresuotų asmenų pakvietimas (1 balas).

Ši rizika yra suvaldyta teisės aktų nuostatomis ir taikomomis viešumo priemonėmis. Tarybų darbo reglamentuose nustatyta atsakomybė, kad Tarybos sekretoriatas, t. y. atitinkamas Departamento apskrities skyrius yra atsakingas už suinteresuotų asmenų informavimą. Tarybų darbo reglamentuose įtvirtinta, kad Tarybų posėdžiai yra vieši. Departamento apskričių skyriai prieš planuojamus Tarybų posėdžius viešai skelbia informaciją, kada, kur ir kokių laiku jie vyks, paskelbia Tarybos posėdžio darbotvarkės projektą Departamento interneto svetainėje nustatytais terminais.

Visa informacija apie posėdį nustatytais terminais yra pateikiama Tarybos nariams, taigi ir jie gali į posėdį kviešti Tarybos sprendimais suinteresuotus asmenis.

5. *Tarybos nario (-ių), negalinčio (-ių) dalyvauti Tarybos posėdyje, jam (-iems) pateikus nuomonę (-es) numatomu (-ais) Tarybos posėdyje svarstyti klausimu (-ais), nuomonės (-ių) pristatymas Tarybos posėdžio metu* – Tarybos nario nuomonė nepristatoma (1 balas).

Ši rizika yra suvaldyta, nes gavus Tarybos nario nuomonę, ji Tarybos darbo reglamento ir Departamento darbo reglamento nustatyta tvarka atitinkamo Departamento apskrities skyriaus vyriausiojo specialisto yra registruojama, kaip ir visi Tarybos gaunami dokumentai. Užregistravus ją, ji perduodama Departamento apskrities skyriaus vedėjui rezoliucijai, kuris suformuluoja užduotį Departamento apskrities skyriaus vyriausiajam specialistui arba nusimato ją pristatyti pats, taigi yra užtikrinamas užduoties paskyrimo atsekamumas. Tarybų darbo reglamentuose yra nustatyta, kad gautoji Tarybos nario nuomonė pristatoma Tarybos posėdžio metu Tarybos sekretoriato, t. y. atitinkamo Departamento apskrities skyriaus. Apie Tarybos nario nuomonės pristatymą pažymima Tarybos posėdžio protokole.

Vertinimo išvada: *Departamento apskričių skyriai teikdami atsakymus klausimynui iš esmės nurodė, kad jų įvardyti rizikos veiksniai, esant dabar nustatytam reglamentavimui, yra suvaldyti, pateikdami nuorodas į teisės aktų nuostatas, kuriomis grindžia savo atsakymus.*

1.4. Apibendrintos išvados

1. Savivaldybių merai ir deleguoti savivaldybių tarybų nariai, vadovaujantis Interesų derinimo įstatymo 2 straipsniu, patenka į grupę asmenų, privalančių deklaruoti viešuosius ir privačius interesus, ne kaip Tarybų nariai. Pagal dabartinį teisinį reglamentavimą į viešus ir privačius interesus deklaruojančių asmenų tarpą nepatenka Tarybos nariai, kurie yra socialinių ir ekonominių partnerių atstovai, tokia pareiga jiems nėra įtvirtinta ir Regioninės plėtros įstatyme.

2. Tarybų veiklos (darbo) organizavimas yra detalai reglamentuotas teisės aktuose – Tarybų darbo reglamentuose aiškiai nustatyta, kas ir kokias funkcijas (veiksmus) bei kokiais terminais atlieka. Tarybų veikla yra vieša, taigi tiek sprendimų rengimo, tiek svarstymo stadijoje gali dalyvauti suinteresuoti asmenys ar visuomenė.

3. Tarybų darbo reglamentuose numatytos nuostatos didžia dalimi yra susijusios su Sekretoriato, t. y. Departamento atitinkamos apskrities skyriui numatytomis atlikti funkcijomis (veiksmis) ir terminais. Tikslinga būtų, kad Tarybos vadovautųsi vieningu reglamentavimu, t. y. atsižvelgtų į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos iniciatyvas (pvz. Pavyzdinį darbo reglamentą), ypatingai kuriomis siekiama skatinti skaidresnę Tarybų veikimą.

4. Atlikus Departamento apskričių skyrių apklausą bei atsižvelgiant į esamą praktiką, kad Tarybos sprendimų priėmimą paprastai inicijuoja savivaldybių administracijos ar kiti suinteresuoti subjektai, o sprendimų priėmimo dalyvauja jų svarstymu Tarybos posėdyje suinteresuoti Tarybos nariai ar asmenys, darytina išvada, kad Departamento apskričių skyrių atliekamuose veiksmuose, vykdam Tarybų veiklos organizavimą, reali korupcijos veiksnių pasireiškimo rizika yra minimali ir korupcijos pasireiškimo tikimybė mažai tikėtina.

2. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

Atsižvelgiant į analizės ir vertinimo metu nustatytus teisinio reglamentavimo trūkumus paminėtinas svarbiausias korupcijos rizikos veiksnys – nėra įtvirtintos prievolės Tarybų nariams deklaruoti viešus ir privačius interesus.

3. SIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

Siūlytina svarstyti galimybę nustatyti Interesų derinimo įstatyme arba Regioninės plėtros įstatyme prievolę Tarybų nariams ar bent jau socialiniams ekonominiams partneriams deklaruoti viešus ir privačius interesus.

Veiklos organizavimo skyriaus vedėja

Laura Bogušienė